

Europos Pulsas

Jungiant bendruomenes, stiprinant Europą

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Nr. 36

2025 m. liepa

GRĮŽTU Į LIETUVĄ: TARP ŠIRDIES BALSO IR NAUJOS PRADŽIOS

Po dešimties metų gyvenimo Airijoje grįžtu į Lietuvą. Tai nėra vien tik daiktų sukrovimas ir skrydis – tai gilus vidinis virsmas. Grįžimas namo tampa vis aktualesnis daugeliui emigracijoje gyvenančių lietuvių. Nors skaičiai rodo vieną, tikroji priežastis slypi širdyje: ilgesyje, noruose būti arčiau šeimos, pažįstamo kraštovaizdžio, gimtos kalbos. Šiuo straipsniu noriu ne tik pasidalinti savo patirtimi, bet ir suteikti praktinių įžvalgų tiems, kurie galbūt šiandien svarsto: ar jau laikas grįžti?

Pradžią – ne nuo bilieto, o nuo sprendimo

Skrydžio bilietį į Lietuvą nusipirkau tik tuomet, kai viduje viskas suuko: užteks. Užteks gyventi gyvenimą, kuris atrodo svetimas, net jei išoriškai viskas „tvarkoje“. Užteks matyti šeimą tik per ekraną ir švęsti šventes per „Zoom“. Užteks tylėti tarp žmonių, su kuriais nesijauti iki galo savas. Sprendimas grįžti brendo ilgai – lėtai, tyliai, bet atkakliai. Kol vieną rytą atsikėliau ir supratau: laikas atgal namo. Ne todėl, kad bėgu, o todėl, kad pagaliau žinau, kur noriu būti.

Ką reikia žinoti grįžtant

Pirmasis žingsnis grįžtant į Lietuvą buvo kelionė į oro uostą, o naršymas informacijos šaltiniuose. Kad visas procesas būtų kuo sklandesnis, pradėjau nuo pagrindinių dalykų:

- Deklaruoti gyvenamąją vietą. Tą padariau naudodamasis epaslaugos.lt portalu – sistema aiški, o procesas užtruko vos kelias minutes. Maloniai nustebino tai, kad viską galima atlikti be fizinio vizito savivaldybėje.
- Tvarkyti sveikatos draudimą. Kadangi pirmus mėnesius dar neturėjau darbo, Užimtumo tarnyboje užsiregistravau kaip ieškantis darbo. Tai ne tik padėjo išvengti savarankiško PSD mokėjimo, bet ir suteikė galimybę naudotis konsultacijomis bei profesinio orientavimo paslaugomis.
- Ieškoti darbo. Nors turėjau solidžios patirties užsienyje, greitai supratau, kad Lietuvoje reikia mokėti save pristatyti vietiniame kontekste. Užimtumo tarnyba pasirodė kaip labai naudinga institucija – man buvo pasiūlyta CV analizė, motyvacinio laiško šablonai, o viena konsultantė ne tik susisiektelė telefonu, bet ir nuoširdžiai padaršino. Atrodo, smulkmena, bet tokie žmogiški gestai tikrai suteikia pasitikėjimo ir motyvacijos.

Lietuva – pasikeitusi, bet sava

Kai išvykau, Lietuva atrodė visai kitokia – labiau uždara, lėtesnė, o kartais net atrodydavo, kad čia viskas tik laikina. Tačiau dabar, grįžęs po ilgo laiko, matau šalį, kuri keičiasi. Infrastruktūra – modernesnė, paslaugos – dažnai prieinamos internetu, o svarbiausia – jaučiasi, kad valstybė bent iš dalies supranta, ką reiškia grįžti po ilgos pertraukos. Vis daugiau savivaldybių turi kontaktinius asmenis, kurie padeda grįžusiems: atsako į klausimus, nukreipia, nuramina. Tai nedideli pokyčiai, bet jie kuria labai svarbų jausmą – kad esi laukia-

mas. Visgi, net ir su visais pozityviais pokyčiais, grįžtant į Lietuvą tenka susidurti su vadinamuoju „kultūriniu šoku“. Paslaugų prieinamumas labai priklauso nuo vietovės – ką gali rasti Vilniuje ar Kaune, gali būti sunkiai prieinama mažesniuose miesteliuose. Biurokratinės

kai ir tepasakė: „Man lengviau norvegiškai“, jiems skaudžiai suspaudė širdį. Tai buvo ta akimirka, kai suprato – reikia grįžti. Dabar jų sūnus ne tik kalba lietuviškai, bet ir džiaugiasi mokykla, žaidžia krepšinį su naujais draugais ir vakarais deklamuoja posmus, kurių Norvegijoje niekada nebūtų išmokę. „Sunku? Taip. Bet verta – šimtą kartų verta“, – pasakė tėvai su šypsena.

Emocijos – neišvengiamos

Tėvams svarbu žinoti – net jei vaikai dar nekalba lietuviškai arba kalba netaisyklingai,

augantį pasitikėjimą savo šalimi. Vis daugiau žmonių supranta, kad Lietuva – tai vieta, kur galima ne tik ilsėtis, bet ir kurti, auginti vaikus, dirbti prasmingą darbą. Kiekviena statistika turi veidą – ir kiekvienas grįžęs neša savąją istoriją, kupiną svajonių, baimių ir vilties.

Grįžimas – tai kelionė, kurioje ne tik daiktai keliauja iš vienos šalies į kitą, bet ir visa tavo vidinė būseną. Tai lyg grįžimas į namus, kurie per laiką šiek tiek pasikeitė – ir tu pats jau ne tas, kuris kadaise išvyko. Tame susitikime tarp seno ir naujo gimsta daug jausmų: džiaugs-

Grįžimas į Lietuvą – tai ne grįžimas atgal, o sąmoningas žingsnis pirmyn, arčiau savo vertybių, artimųjų ir tikrų šaknų. Tai sprendimas gyventi taip, kaip jauti, kad esi skirtingas. O kiekvienas, kuris ryžtasi žengti šį kelią, jau padarė kažką labai drąsaus – pasirinko save.

Kur kreiptis pagalbos ar informacijos?

- www.renkuosilietuva.lt – oficiali Vyriausybės iniciatyva, skirta padėti grįžtantiems į Lietuvą: čia rasite informaciją apie deklaravimą, švietimą, įsidarbinimą, paramos galimybes ir tiesioginį kontaktą su konsultantais.
 - www.sodra.lt – visa informacija apie sveikatos, pensijų ir nedarbo draudimą, socialines išmokas bei individualią situaciją galima rasti prisijungus prie asmeninės paskyros.
 - www.uzt.lt – Užimtumo tarnybos svetainė, kur galima rasti laisvas darbo vietas, registruotis kaip darbo ieškantis asmuo ir naudotis įvairiomis konsultavimo bei perkvalifikavimo paslaugomis.
 - Savivaldybių interneto svetainėse dažnai galima rasti skyrių ar kontaktinį asmenį, skirtą sugrįžusiems ar planuojantiems grįžti gyventojams – jie padeda orientuotis deklaravimo, švietimo, įsidarbinimo ar socialinės paramos klausimais.
- Grįžimas į Lietuvą – tai daugiau nei pakeisti adresą pase. Tai grįžimas į savo šaknis, tapatybę, ramybę. Jei širdyje jau kirba mintis apie sugrįžimą – tikėtina, kad tavo kelias jau prasidėjo.

Kartais tas kelias būna ilgas, vingiuotas ir kupinas dvejonų. Bet su kiekvienu žingsniu atsiranda vis daugiau aiškumo. Su kiekvienu rytiniu pasivaikščiojimu pažįstamu miško taku, su kiekvienu pokalbiu su kaimynu, su kiekviena iš naujo atrasta vieta – mes prisijaukiname šią šalį iš naujo.

Lietuva – tai ne tik geografija. Tai žmonės, kalba, kvapai, istorijos. Tai vieta, kur tavo prisiminimai susitinka su dabartimi ir leidžia kurti ateitį, paremtą vertybėmis, kurias atsivežei iš pasaulio.

Galbūt pirmi mėnesiai bus pilni abejonių. Gal prireiks laiko įsilieti, suprasti sistemą, rasti savo ritmą. Tačiau niekas negali atimti to jausmo, kai vakare eini per pažįstamą kiemą ir suvoki – aš čia namuose.

Svarbiausia – nesitikėti tobulumo. Lietuva, kaip ir kiekvienas iš mūsų, yra procese. Ji auga, klysta, taisosi, ieško savo kelio. O grįžtantieji – yra šios šalies atspindys, jos dalis, kurios visada trūko.

Tad jei svarstai – leisk sau pabandyti. Grįžimas nėra galutinis sprendimas, o kelionės tęsinys kita kryptimi. Ir labai tikėtina, kad ši kryptis nuves ten, ko ilgėjaisi jau seniai – į save.

„Europos Pulsas“ informacija

Vilniaus oro uosto atvykimo terminalas. Autorius Ken Eckert - Mano darbas, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=97775033>

procedūros taip pat išlieka išsūkiu: vienur jos stebina efektyvumu, kitur – glumina painumu. Visa tai yra neatsiejama sugrįžimo dalis, kurią svarbu priimti su kantrybe, atvirumu ir supratimu, kad tai – procesas, reikalaujantis prisitaikymo.

Bendruomenė – svarbiausia atrama

Grįžus vienam – tikrai nelenkva. Pirmosios savaitės atrodė tarsi tyla po audros – viskas pažįstama, bet kartu ir keistai svetima. Laimei, netrukus atradau kitus, kurie grįžo iš panašios patirties. Internetu radau aktyvias „Facebook“ grupes, kur žmonės dalijasi informacija, patarimais ir net kviečia į susitikimus gyvai. Dalyvavau vienoje tokioje popietėje ir iš karto pajutau, kad nesu vienas. Mūsų istorijos – stebėtinai panašios. Visi turime savo „kodėl“, visi patyrėme abejonių, bet dabar visi galime pasakyti – grįžom ne be reikalo.

Viename susitikime sutikau šeimą, kuri grįžo iš Norvegijos po penkiolikos metų. Jie pasakojo, kad vieną vakarą, kai sūnus atsisakė kalbėti lietuviš-

tai neturėtų tapti baime ar kliūtimi grįžti. Vaikai – viena lankščiausių visuomenės grupių, kuri itin greitai adaptuojasi prie naujos aplinkos. Jie kalbas perima daug greičiau nei suaugusieji, nes nebijo klysti, nekvėstionuoja, ar buvo suprasti, ir tiesiog natūraliai mokosi per žaidimą, bendravimą ir kasdienybę.

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2023 m. į Lietuvą grįžo daugiau nei 24 tūkst. piliečių, o išvyko apie 11 tūkst. Tai reiškia, kad daugiau nei dvigubai daugiau žmonių pasirinko sugrįžti nei išvykti – tai vienas aukščiausių grįžtančiųjų rodiklių nuo Nepriklausomybės atkūrimo.

2024 m. tendencija tęsiasi – pirmą kartą per penkerius metus neto migracija išliko nuosekliai teigiama: grįžo 18 934 žmonės, o išvyko – 9 486. Didžiausia sugrįžtančiųjų dalis – iš Jungtinės Karalystės, Norvegijos, Airijos ir Vokietijos, o net trečdalis jų – jaunesni nei 35 metų, dažnai grįžtantys su šeimomis ir vaikais.

Šie skaičiai rodo ne tik migracijos tendencijų pokytį, bet ir

mas, baimę, ilgesys, abejonės ir viltis. Viskas susipina. Ir būtent tai daro šią patirtį tokia žmogiška ir prasminga.

Svarbu sau leisti jausti – neslėpti nostalgijos, nebijoti laikino nejaukumo, suprasti, kad adaptacija vyksta etapais. Vieną dieną viskas atrodo pažįstama, kitą – lyg būtum svečias savo kieme. Tai normalu. Kiekvienas grįžtantis turi teisę ieškoti savo vietos iš naujo – ir kartais iš naujo atrasti, ką reiškia būti lietuviu čia, savoje šalyje.

Apie tai retai kalbama garsiai, tačiau grįžimas – tai kur kas daugiau nei dokumentų su tvarkymas, naujo darbo paieška ar būsto suradimas. Tai – gilus asmeninis virsmas, kuris paliečia pačias jautriausias sielos stygas. Aš pats perėjau visą spektrą jausmų: nuo džiugios iki tuštumos, nuo entuziazmo iki abejonės. Ir vis dėlto, kiekvieną rytą, kai žingsniuodavau pažįstamu miško taku ir įkvėpdavau lietuviško rudens kvapą, pajusdavau vidinį tikrumą – aš esu ten, kur ir turiu būti. Čia – mano šaknys, mano ritmas, mano namai.

Kultūros ministras Š. Birutis: Žurnalistų etikos inspektorius atlieka ypatingą vaidmenį kovoje su dezinformacija

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyboje (ŽEIT) kultūros ministras Šarūnas Birutis pasveikino naujai į pareigas paskirtą inspektorių Dainių Radzevičių. Susitikime dalyvavo ir ŽEIT vyresnioji patarėja Jūratė Kučinskaitė, Priežiūros skyriaus vedėja Aliona Gaidarovič bei Teisės skyriaus vedėja Žydra Klevinskaitė. Aptarti klausimai, susiję su žiniasklaidos etika, atskaitomybe ir informacijos kokybe.

Susitikime ministras Š. Birutis užtikrinant aukštus etikos standartus Lietuvos žiniasklaidoje.

„Žurnalistų etikos inspektoriaus institucija atlieka gyvybiškai svarbų darbą tiek puoselėdama žurnalistikos profesionalumą ir skaidrumą, tiek užtikrindama visuomenės teisę gauti nešališką, objektyvią ir faktais pagrįstą informaciją. Taip kuriamas nematomas svarbus abipusis ryšys: viena vertus, auginamas visuomenės pasitikėjimas žiniasklaida, kita vertus, ugdomas ir skatinamas visuomenės informacinis atsparumas, sąmoningumas, gebėjimas laiku pastebėti valstybei kenksmingus dezinformacinius naratyvus ir, svarbiausia, juos laiku užkardyti“, – teigė ministras Š. Birutis.

Naujasis inspektorius D. Radzevičius teigė, kad ŽEIT prioritetu ir toliau išliks žmogaus teisių gynimas. „Tai labai svarbu kovoje su dezinformacija. Sieksime ne tik efektyviau reaguoti į jau padarytus pažeidimus, bet ir edukuoti visuomenę, įsijungti į įvairius ekspertinius formatus tam, kad užtikrintu-

me saugias ir patikimas viešosios informacijos erdves, kuriose būtų gerbiamos kiekvieno asmens teisės bei laisvės“, – sakė jis.

Susitikimo metu aptarti aktualūs klausimai dėl informacinių grėsmių, didėjantis Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos darbo krūvis ir efektyvumo didinimas, institucijos galimybės ir siekis sekti geraisiais kitų šalių pavyzdžiais, kuriuose inspektorius atlieka ombudsmeno vaidmenį. Taip pat atkreiptas dėmesys į tarpinstitucinį bendradarbiavimą, šiuolaikinės žiniasklaidos iššūkius dirbtinio intelekto horizontuose ir žurnalistų, kaip patikimo informacinio turinio kūrėjų, statusą bei saugumą.

Sutarta, kad Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba, atlikdama savo misiją, dar aktyviau kaip ekspertinė institucija, dalyvaus įvairiuose tarpinstituciniuose formatuose, ypač Medijų taryboje, sprendžiant klausimus dėl

informacinių grėsmių, kovos su dezinformacija bei ieškant efektyvių sprendimų šioje srityje. Taip pat patvirtinta, jog ŽEIT stiprins atsakingos žiniasklaidos veiklą teikiant pasiūlymus dėl visuomenės informavimo politikos formavimo ir reaguojant į kylančias problemas.

„Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos veikloje ištis yra nuveikta nemažai darbų, už kuriuos dėkojame pareigais garbinamai įėjusiai inspektorei Gražinai Ramanauskaitei. Šiandienos susitikimas žymi ir gerosios praktikos tęstinumą, ir pradžią naujo etapo, kuriame naujai paskirto inspektoriaus laukia platus veiklos barai“, – baigdamas susitikimą pabrėžė ministras Š. Birutis.

Daugiau informacijos: <https://lrm.lrv.lt/lt/naujienos/kulturos-ministras-s-birutis-zurnalistu-etikos-inspektorius-atlieka-ypatinga-vaidmeni-kovoje-su-dezinformacija/>

Kultūros viceministras Vokietijoje pristatė autoritarinių režimų keliamas informacines grėsmes

Kinijos ir Rusijos keliamos informacinės grėsmės Europai bei vadinamųjų interneto trollių veikimo mechanizmai – šias temas Garmiše-Partenkirchene (Vokietija) tarptautinei ekspertų bendruomenei pristatė kultūros viceministras dr. Viktoras Denisenko. Čia, George C. Marshallo Europos saugumo studijų centre, birželio 16–18 d. vyko Partnerystės vardan taikos Nekonvencinės karybos ir hibridinių grėsmių darbo grupės seminaras.

Renginio metu viceministras kalbėjo apie probleminius aspektus Lietuvos ir Kinijos santykiuose, ypatingą dėmesį skirdamas infor-

macinių įtakų kontekstui. Pasak jo, Lietuvoje didelį susirūpinimą kelia autoritarinių valstybių bendradarbiavimas, siekiant didinti įtampą ir

formuoti grėsmes Europai, o šiame kontekste ypač išsiskiria Kinijos ir Rusijos sąveika.

„Autoritarinės valstybės sugeba mokytis viena iš kitos. Rusija, turėdama tiek sovietinę patirtį, tiek pasimokiusi iš Pirmojo Čėčėnijos karo, turi nemažą įdirbį informacinio kariavimo srityje. Čia, ko gero, yra vos ne vienintelė sfera, kurioje Kinija mokosi iš

Rusijos“, – savo pranešime teigė viceministras.

Kultūros viceministras su seminaro dalyviais taip pat pasidalijo įžvalgomis apie internetinių trollių veikimo būdus bei potencialiai pasiekiamą rezultatą. Kaip vieną iš pavyzdžių jis pateikė „Vagnerio“ privačios karinės kompanijos įkūrėjo Jevgenijaus Prigožino vadina- mąją „medijų imperiją“ („Interne-

to tyrimų agentūra“, medijų grupė „Patriot“). Šios „imperijos“ veikla plačiausiai pagarsėjo dėl bandymo informacinėmis manipuliacijomis paveikti 2016 metų JAV prezidento rinkimų procesą.

Daugiau informacijos: <https://lrm.lrv.lt/lt/naujienos/kulturos-viceministras-vokietijoje-pristate-autoritariniu-rezimu-keliamas-informacines-gresmes/>

Atnaujintose LKT gairėse – daugiau galimybių kūrėjams, pilietiškumo ir diasporos stiprinimui

Kultūros ministras Šarūnas Birutis patvirtino Lietuvos kultūros tarybos (LKT) lėšomis finansuojamų projektų teikimo gaires ir stipendijų kultūros ir meno kūrėjams skyrimo tvarkos aprašą. Šie dokumentai buvo rengiami bendradarbiaujant su LKT ir Lietuvos kultūros ir meno taryba.

„Naujosiose gairėse fiksuojami pokyčiai – tai reakcija į kintančią aplinką ir kultūros lauko porei-

kus. Šiandien kaip niekad svarbu per kultūrą stiprinti visuomenės atsparumą, pilietiškumą ir kritinį mąstymą – būtent todėl šioms sritims skiriame prioritetinį finansavimą. Kartu atveriami daugiau galimybių mūsų menininkams ir kultūros profesionalams – nuolatinis mobilumo stipendijų kvietimas leis lanksčiau planuoti tarptautines veiklas, o nauji konkursai, susiję su artėjančiu pirmininka-

vimu Europos Sąjungos Tarybai, sustiprins Lietuvos kultūros matomumą tarptautinėje arenoje“, – teigia kultūros ministras.

2026 m. 40 proc. padidintos lėšos programai Ugdymas kultūra prioritetą teikiant kultūros edukacijos projektų finansavimui, kurie ugdo pilietiškumą ir kritinį mąstymą. Finansavimas taip pat 33 proc. padidintas kultūros projektams, stiprinantiems ryšį su lietuvių di-

aspota pasaulyje.

Gairėse numatyta, kad 2026 m. kultūros organizacijos taip pat turės galimybę teikti projektus Lietuvoje 2027 m. sausio–birželio mėn. rengiamiems tarptautinių kultūros ir kūrybinių industrijų asociacijų susitikimams, organizuojamiems atsižvelgiant į Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai.

Taip pat įtvirtinta galimybė kultūros ir meno kūrėjams nuolat

teikti paraiškas mobilumo stipendijoms. Nuolatinis paraiškų priėmimas leis kūrėjams paprasčiau planuoti tarptautines veiklas.

Lietuvos kultūros taryba įgyvendina 17 finansavimo kultūros ir meno projektams programų.

Daugiau informacijos: <https://lrm.lrv.lt/lt/naujienos/atnaujintos-lkt-gaيره-daugiau-galimybiu-kurejams-pilietiskumo-ir-diasporos-stiprinimui/>

Ryškėja naujų elektrinių traukinių kontūrai: patvirtinta itin patogių sėdynių gamyba, įvertinta darbų kokybė

LTG grupės keleivių vežimo bendrovė „LTG Link“ sėkmingai baigia naujųjų elektrinių traukinių pagrindinių dalių gamyklinius patikrinimus. Pirmasis traukinys bus pagamintas jau šią vasarą, o rudenį prasidės jo bandymai Lietuvos geležinkelio infrastruktūroje. Šveicarijos traukinių gamintojas „Stadler“ specialiai Lietuvai pagamins 15 naujų elektrinių traukinių, iš kurių 9 bus elektriniai, 6 – elektriniai-bateriniai.

„Lietuvai skirtų naujųjų elektrinių traukinių gamyba vyksta pagal suderintą grafiką. Pastaruosius keletą mėnesių dalyvaujame intensyviuose gamykliniuose patikrinimuose, kuriuose LTG kokybės inspektorius įsitikino aukšta atliekamų darbų kokybe – jokių esminių priekaištų gamintojams neturėjome, viskas atitiko aukščiausius tarptautinius standartus. Kadangi gamybos kokybė tenkina ir vėlavimų šiuo metu nenumatoma, jau rudenį pirmąjį „Stadler“

traukinį pamatysime Lietuvoje“, – teigia „LTG Link“ vadovė Kristina Meidė.

Įprastai pirmojo traukinio gamyba trunka ilgiausiai, kadangi būtina suderinti ir patikrinti visus pagal užsakymą atliekamų procesus. Pirmasis „LTG Link“ užsakytas traukinys pradėtas surinkinėti dar 2024 m. lapkričio pabaigoje. Po to vyko suvirinimo ir kėbulo surinkimo patikra, įvertinta dažymo kokybė, elektros instaliacijos darbai, sėdynių atitikimas projektiniams reikalavimams, kiek vėliau bus tikrinama bistro ir tualetų surinkimo kokybė.

„Nauji traukiniai yra gaminami pagal naujausius TSI standartus, o tai reiškia – jie bus saugūs, patikimi, patogūs ir prieinami asmenims, turintiems judėjimo negalią, – sako Magdalena Chibowska, „Stadler Polska“ vyresnioji projektų vadovė. – Šių transporto priemonių modernus dizainas ir pažangios funkcijos buvo sukurtos bendradarbiaujant „Stadler“ ir „LTG Link“ projektų komandoms, siekiant patenkinti Lietuvos keleivių lūkesčius. Esu įsitikinusi, kad nauji traukiniai

greitai pelnys Lietuvos keliautojų pripažinimą, suteikdami jiems malonią kelionės patirtį“, – priduria M. Chibowska.

Vienu iš paskutinių paruošiamųjų darbų akcentų tapo keleiviams itin aktualaus komponento – traukinių sėdynių – patikra ir jų patvirtinimas gamybai. „LTG Link“ projekto komandos nariai, atsakingi už traukinio interjerą, lankėsi „Borcad“ gamykloje Čekijoje, kur vizito metu buvo kruopščiai įvertinti „Borcad Flexio“ modelio sėdynių matmenys, spalvos ir kiti techninės specifikacijos bei projekte nurodyti kriterijai.

Elektriniuose traukiniuose bus 200 vietų, elektriniuose-bateriniuose – 128. Visos sėdynės turės rankų atramas – taip suteikiant daugiau komforto ir privatumo kiekvienam keleiviui. Visose sėdimose vietose bus įrengtos elektros rozetės, USB jungtys, kad įrenginiai būtų įkrauti visos kelionės metu. 1-os klasės sėdynės bus šviesios, erdvios ir su daugiau privatumo, keleiviai galės išsikviesti palydovą mygtuko paspaudimu. 2-os klasės sėdynės bus tamsesnės. Siekiant suteikti

patogesnę kelionės patirtį norintiems dirbti ar ilsėtis, sėdimosios vietos suprojektuotos erdvesnės nei įprasta kitose ES šalyse kursojančiuose traukiniuose.

„Šiais traukiniais keliausime artimiausius kelis dešimtmečius. Todėl atidžiai atliekame pagrindinių naujų traukinių komponentų patikrą, daug dėmesio skyrėme galvodami apie keleivių patogumą ir rinkdami sėdynes orientavomės į jų ergonomiką, praktiškumą ir ilgaamžiškumą. Savo parką papildę naujais traukiniais, keleiviams pasiūlysiame naują, patogesnę kelionių kultūrą ir patirtį, tad tikimės, kad traukinius rinksis dar daugiau Lietuvos gyventojų ir svečių“, – sako K. Meidė.

Naujųjų elektrinių „Stadler“ traukinių bandymai Lietuvoje prasidės nuo 2025 m. rudens, o keleivius pradės vežti 2026 m. antrąjį metų pusę į maršrutais Vilnius–Klaipėda, Vilnius–Varėna–Marcinkonys ir Kaunas–Šiauliai.

Daugiau informacijos: <https://ltg.lt/naujienos/2025/ryskėja-nauju-elektriniu-traukiniu-konturais-patvirtinta-itin-patogu-sedyniu-gamyba-ivertinta-darbu-kokybe/>

Kas yra skaitmeninis klajoklis ir kodėl jų visur tiek daug?

© Sasha Curin, 2025

Įsivaizduokite tai: šilta antradienio diena, o jūs – ne po biuro lėmpomis, ne tarp spausdintuvo užesio ir atsiktinių kolegų pokalbių. Jūs sėdite Kroatijos saloje. Šalia jūsų – espresas, švelniai garuojantis prie nešiojamojo kompiuterio, o jūs dirbate kavinėje su vaizdu į jūrą su saulėje žėrinčiomis bangomis. Aš pats esu gyvenęs ir vieną, ir kitą gyvenimą, ir žinau, kuris darbas man suteikia daugiau gyvybės jausmo.

Šis gyvenimo būdas yra dalis naujo pasaulinio judėjimo. Skaitmeninis klajokliavimas pastaraisiais metais sprogo: daugiau nei 35 milijonai žmonių visame pasaulyje save vadina nepriklausomais nuo vietos specialistais. Bet ką tai iš tiesų reiškia? Ir kaip šis pokytis keičia mūsų darbo supratimą Europoje ir už jos ribų?

Skaitmeninis klajoklis – tai žmogus, dirbantis nuotoliniu būdu, nepirštas prie konkrečios vietos. Kai kurie nuolat keliauja, kiti įsikuria ilgesniam laikui skirtingose šalyse. Europos pasų turėtojams tai lengva – jie gali laisvai keliauti tarp ES šalių. Tačiau ne ES piliečiams procesas kiek sudėtingesnis. Daugelis naudoja skaitmeninių klajoklių vizomis, kurios dabar galioja daugiau nei 67 šalyse, įskaitant Ispaniją, Portugaliją, Kroatiją ir Estiją.

Skaitmeninio klajoklio viza leidžia gyventi ir dirbti šalyje nustatytą laikotarpį – paprastai nuo šešių mėnesių iki kelerių metų, priklausomai nuo šalies. Kiekviena valstybė turi savo politiką ir paraiškų procesą. Kai kuriose vietose paraiškos apdorojamos greitai – gali susikrauti daiktus ir išvykti beveik iš karto. Kitose šalyse gali tekti laukti nežinomą laiką – galbūt likti šalyje, galbūt kitur, kol gausi patvirtinimą.

Aš, kaip Kroatijos pilietis, techniškai nelaikomas skaitmeniniu klajokliu, bet vis tiek jaučiuosi šios bendruomenės dalimi, nes dirbu internetu ir gyvenu panašiu, lanksčiu gyvenimo būdu.

Šios naujos vizos, kurias šalys įveda, yra atsakas į kintančią darbo rinką, kur nuotolinis darbas jau nebėra tik pandemijos laikų būtinybė, o tikras gyvenimo pasirinkimas. Valstybės pripažįsta, kad nuotoliniai darbuotojai naudingi vietos ekonomikai: jie išleidžia pinigus būstui, vietinėms kavinėms, restoranams, bendradarbybės erdvėms. O šalims, kurios susiduria su jaunimo ar specialistų išvykimu, šios politikos padeda pritraukti kvalifikuotus

Kaip susirasti draugų?

Kelionės vienam gali būti vienas turtingiausių patirčių gyvenime, bet jos taip pat turi savų iššūkių. Būna momentų, kai sėdi vienas naujame bute svetimoje šalyje ir staiga supranti, kad nepažįsti nė vieno žmogaus aplinkui. Tačiau tokia vienetinė tave stumia. Ji verčia išeiti iš komforto zonos, prisistatyti nepažįstamiems, sąmoningai ieškoti ryšių.

Vieną kartą tiesiog įkėliau savo nuotrauką į „Facebook“ grupę emigrantams su trumpu prisistatymu – kas esu ir kad ieškau draugų ar bendraminčių. Mano nuostabai, keli atsakę žmonės iki šiol yra vieni artimiausių mano draugų – susipažinome tiesiog komentaruose.

Vis dar juokiuosi, kai kas nors paklausia, kiek laiko pažįstame vienas kitą, ir mes sakome: „Oi, susitikome „Facebook“ prieš šešis mėnesius.“ Visi visada nustemba. Bet keliaujant vienam, draugystės atrodo kitaip. Įprasti „susipažinimo“ laikai nebegalioja. Kartais sutinki žmogų ir akimirksniu „susikabina“. Šis

paaikšino, kad po studijų užsienyje ji nebejaucia ryšio su senais draugais ir ieško naujų pažinčių. Mus suartino bendros kroatiškos šaknys – šiandien ji viena mano artimiausių draugių. Jei nė vienas nebūtume išdrįsę išeiti iš komforto zonos, galbūt mūsų keliai niekada nebūtų susikirtę!

Kai rojus perpildytas

Nors skaitmeninio klajoklio gyvenimo būdas turi daugybę privalumų, egzistuoja ir kita medalio pusė, kurios negalime ignoruoti. Kuo daugiau nuotolinių darbuotojų atvyksta į įvairius pasaulio miestus, tuo labiau vietinės bendruomenės pajunta poveikį. Pažvelkime į tokias vietas kaip Balis, Meksiko miestas ar Lisabona, kur nuomos kainos išaugo drastiškai, ir kai kuriose kaimynystėse šį šuolį dažnai lemia patys skaitmeniniai klajokliai.

Tai matau pats: gyvenimo kaina auga greičiau nei vietiniai atlyginimai, o nuomotojai vis dažniau renkasi aukštesnius nuomos mokesčius galinčius mokėti užsieniečius, nei vietinius, kurie ten gyveno visą gyvenimą.

© Sasha Curin, 2025

gyvenimo būdas skatina atvirumą, kuris lyg paspartina ryšių kūrimą.

Skaitmeniniai klajokliai gerai kuria savo palaikymo tinklus. Daugelyje populiarių miestų veikia „Facebook“ grupės, „WhatsApp“ pokalbiai, tinklaraikio renginiai, skirti būtent nuotoliniams darbuotojams. Bendradarbybės erdvės tampa socialiniais centrais, kur mezgamos draugystės, dalijamasi patirtimi ir kuriamas priklausymo jausmas.

Kai buvau Splite, prisijungiau prie kelių vietinių susitikimų ir net buvau trumpam pradėjęs savo kavos tinklaraikio grupę. Sutikau žmonių iš viso pasaulio – dirbančių technologijose, vertime ir kitose srityse. Nors turiu šeimos ryšių Kroatijoje, vis tiek stengiausi susipažinti su naujais žmonėmis. Manau, svarbu save stumtelėti, net jei vieta tau pažįstama – niekada nežinai, ką gali sutikti.

Viename susitikime sutikau merginą, kuri augo Splite. Nušėbau ją matydamas renginyje, skirtame emigrantams, bet ji

nius, kurie ten gyveno visą gyvenimą.

Pavyzdžiui, Meksiko mieste, tokiose vietose kaip La Condesa, nuomos kainos per kelerius metus išaugo daugiau nei 60 proc., nes vis daugiau nuotolinių darbuotojų čia kraustosi, ieškodami pigesnio pragyvenimo nei gimtosiose šalyse. Tačiau vietiniams – tai visai kita istorija. Daugelis nebegali sau leisti tokių išaugusių kainų ir yra ištumiami, nes butai atitenka tiems, kurie gali mokėti daugiau (net jei jie nesupranta vietos ekonomikos realijų).

Taigi, nors nuotoliniai darbuotojai atneša naudą vietos verslui ir skatina kultūrų įvairovę, svarbu, kad jie suprastų savo buvimo poveikį. Jie turi žinoti, kad yra didesnio vaizdo dalis. Svarbu ne tik pasinaudoti pigesniu gyvenimu, bet ir sąmoningai elgtis, gerbiant tuos, kurie čia gyvena visą gyvenimą.

Kai kuriose šalyse, pavyzdžiui, Ispanijoje, gyventojai pradėjo priešintis turistų pertekliui. Vis dažniau kyla nepasitenkinimas nuotoliniais darbuotojais, kurie

nesuvokia, kaip jų gyvenimo būdas keičia miestų charakterį. Tai – pusiausvyros klausimas, kuris reikalauja daugiau sąmoningumo iš klajoklių bendruomenės, kad jie neužimtų tik pigios erdvės, bet ir prisidėtų atsakingai.

Ar skaitmeninis klajokliavimas – tik trumpalaikė mada?

Aš netikiu, kad skaitmeninis klajokliavimas greitai išnyks. Vis daugiau sričių pereina prie hibridinio arba nuotolinio darbo modelio, o tai reiškia, kad vis daugiau žmonių turės galimybę dirbti iš bet kur. Iš pradžių tai buvo tik technologijų ir kompiuterių specialistų sritis, tačiau šiandieniniai skaitmeniniai klajokliai – iš labai įvairių sričių: marketingas, švietimas, finansai, klientų aptarnavimas.

Aš asmeniškai esu sutikęs laisvai samdomų specialistų, verslininkų, korepetitorių, net slaptų pirkėjų vadovą – visi sėkmingai dirba nuotoliu. Pagal 2025 metų „GrowthList“ ataskaitą, daugiausia nuotolinių darbuotojų dirba technologijų, rinkodaros, pardavimų, administravimo, švietimo, finansų ir profesinių paslaugų sektoriuose. Tai paneigia plačiai paplitusią nuomonę, kad nuotolinis darbas priklauso tik technologijų pasauliui.

Kaip pradėti?

Tiems, kurie svarsto apie tokį gyvenimo būdą, mano patarimas paprastas: pasidomėkite. Prisijunkite prie „Facebook“ grupių miestuose, į kuriuos norite vykti, užduokite klausimų, pradėkite planuoti dar prieš išvykdam. Aš, pavyzdžiui, važiuoju į Vietnamą, ir dar prieš atvykdamas jau žinau, kuriose kavinėse patogų dirbti, kuriuose jos užsiėmimus lankysiuosi. Tokios mažos detalės labai palengvina įsikūrimą naujoje vietoje.

Ar visi visą gyvenimą bus skaitmeniniais klajokliais? Tikriausiai ne. Bet net jei tai trunks tik keletą metų – šis gyvenimo būdas išplečia pasaulėžiūrą, leidžia pažinti naujas kultūras ir gyventi vietose, kuriose niekada negalvojote atsidursite.

Vieniems – tai svajonių gyvenimas. Kitiems – romantizuota nestabilumo versija. Viena aišku: darbas nebeprisklaido nuo geografijos, ir šis pokytis atėjo ilgam.

Jaunieji žurnalistai Europoje – susipažinkite su autore

Sasha Curin

„Man patinka fiksuoti kasdienybės akimirkas ir paversti jas istorijomis, kurios svarbios.“

Straipsnio bendraautorė:

Lisa Leopoli

Šis straipsnis atspindi tik autorių nuomonę. Europos Komisija ir „Eurodesk“ neatsako už jame pateiktą turinį.

Daugiau informacijos: https://youth.europa.eu/news/what-digital-nomad-and-why-are-they-everywhere_en

Kviečiame teikti paraiškas į „Youth4Regions“ – programą būsimiems žurnalistams

Ieškai mokymų apie žurnalistiką ir ES sanglaudos politiką? „Youth4Regions“ paskelbė kvietimą teikti paraiškas būsimiems žurnalistams. Paraiškos priimamos iki liepos 7 d.

Youth4Regions – tai Europos Komisijos administruojama programa, skirta padėti žurnalistikos studentams ir jauniems žurnalistams sužinoti, ką Europos

Sąjunga veikia jų regione.

Ko mes ieškome?

• Domėjimosi tuo, ką ES ir sanglaudos politika veikia

tavo regione, žurnalistikos pagrindų (studijos arba iki 2 metų patirties), būti ES arba kaimyninės šalies piliečiu nuo 18 iki 30 metų, galimybės dalyvauti programoje 2025 m. spalio 11–17 d., kuri vyks Briuselyje.

Ką mes siūlome?

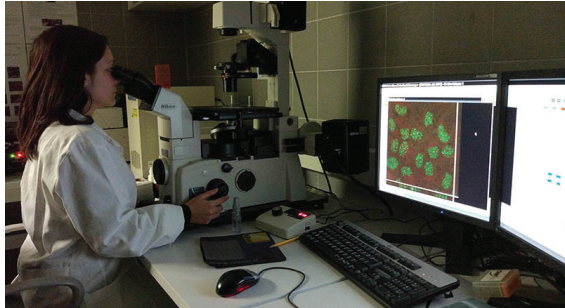
• Mokymus apie žurnalistiką ir ES sanglaudos politiką, galimybę gauti mentorystę iš patyrusių žurnalistų iš tavo šalies, darbą kartu su žinomais žurnalistais per ES regionų savaitę, vizitus į ES reikalių žiniasklaidos

redakcijas ir ES institucijas, unikalią galimybę dalyvauti Europos Komisijos žurnalistinėse spaudos kelionėse po ES valstybes nares, apgyvendinimo, maitinimo ir kelionės išlaidas padengia Europos Komisija.

„Europos Pulso“ informacija

Italijoje ir Austrijoje sukurti 3D navikų modeliai individualizuotai vėžio terapijai

Precizinė vėžio medicina – tai gydymo metodas, leidžiantis gydytojams parinkti genetiškai pritaikytą gydymą pagal individualaus paciento naviko ypatybes. „PreCanMed“ projektas suvienijo penkis onkologijos tyrimų centrus iš Friuli-Venecijos Džulijos (Italija) ir Tirolio (Austrija), siekiant sukurti precizinės vėžio terapijos platformą. Tai svarbus žingsnis siekiant efektyvesnių ir labiau personalizuotų vėžio gydymo būdų.

„PreCanMed“ įgyvendino tarpreigone technologinę platformą:

- 3D navikų organoidų modelių kūrimui ir krikonservavimui iš žmogaus navikinio audinio; genominei analizei, padedančiai nustatyti genetiškai sąlygotas naviko priklausomybes ir silpnąsias vietas; terapinių metodų veiksmingumo testavimui su navikų organoidais; bendrų išteklių (standartinių veiklos procedūrų, biologinės medžiagos, duomenų) kaupimui precizinės medicinos srityje.

PreCanMed partneriai tyrinėjo pacientų audinių pagrindu sukurtų navikų organoidų technologiją – tai galingas įrankis, leidžiantis analizuoti sveikus ir pažeistus vėžio audinius, kuriant individualizuotą gydymą. Navikų organoidai – tai 3D ląstelių

kultūros modeliai, išauginti laboratorijoje iš paciento audinio, tiksliai atkuriantys pirminio naviko savybes. Projektas padėjo pagrindus šios technologijos plačiam taikymui ateityje, spartins įvairiapusių vėžio supratimą, padės atrasti naujus gydymo būdus ir realizuoti personalizuotos medicinos potencialą.

Socialinis ir ekonominis spaudimas

Nepaisant reikšmingos pažangos vėžio gydymo srityje, daugeliui pacientų standartiniai terapijos protokolai vis dar neveiksmingi, o kai kuriuos navikus vis dar sunku gydyti. Tai sukelia socialinį-ekonominį spaudimą sveikatos apsaugos sistemoms ir kelia stresą pacientams bei jų šeimoms.

Atsakydami į šį iššūkį, „PreCanMed“ tyrėjai apjungė ir išplėtojo esamas žinias apie navikų organoidus, gautus iš pacientų sergančių krūties, plaučių ir storosios žarnos vėžiu. Mėginiai buvo

surinkti chirurginių operacijų ir biopsijų metu, nustatytos optimalios jų auginimo sąlygos, sukurta platforma patikimiams, pacientui būdingiems ligos modeliams, prieinamiems tyrimų ir plėtos sektoriui.

Individualizuoti vėžio modeliai

Nors tyrimai dar ankstyvoje stadijoje, pacientų audinių pagrindu kuriami navikų organoidai žada daug. Jie tiksliai atkartoja naviko histologiją, molekulinis potipius ir reakciją į gydymą. Juos galima efektyviai sukurti, dauginti ir užšaldyti skystame azote, kad vėliau būtų galima naudoti pakartotinai.

Genomikos ir navikų organoidų taikymas leidžia mokslininkams laboratorijoje išbandyti gydymą, pritaikytą konkrečiam pacientui, ir palyginti jo efektyvumą su standartinė vėžio terapija in vitro. Projektas taip pat apmokė jaunus tyrėjus ir informavo visuomenę apie precizinės medicinos svarbą.

Kitas svarbus „PreCanMed“ aspektas – gyvojo biobanko sukūrimas iš pacientų navikų organoidų. Kiekvienas organoidas atspindi asmeninį, dinamišką ligos modelį, kuris leidžia atlikti eksperimentus paciento lygmeniu būdais, kurie iki šiol buvo neįmanomi. Tai žada efektyvesnį ir labiau individualizuotą vėžio gydymą.

Bendra investicija ir ES finansavimas

Bendra projekto „PreCanMed“ investicija siekė 1 294 139 EUR, iš kurių 998 629 EUR skyrė Europos regioninės plėtros fondas pagal „Interreg V-A Italija-Austrija“ programą (2014–2020 m. programavimo laikotarpis). Investicija priskirta „Tyrimų ir inovacijų“ prioritetui.

Daugiau informacijos: https://ec.europa.eu/regional_policy/projects/projects-database/3d-tumour-modelling-developed-in-italy-austria-for-personalised-cancer-therapy_en

Europos kultūros paveldo apdovanojimai – “European Heritage Awards”

Špico miesto centras Špico miesto centras. Von C.Stadler/Bwag - Eigenes Werk, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=48286677>

Apie projektą

„European Heritage Awards / Europa Nostra Awards“ – prestižiškiausi Europos apdovanojimai kultūros paveldo srityje. Juos 2002 m. įsteigė Europos Komisija, o nuo pat pradžių moderuoja visuomeninė organizacija „Europa Nostra“, turinti per 250 narių ir veikianti beveik 50 šalyse. Programą remia Europos Sąjungos „Creative Europe“ programa ir ji skirta išlaisvinti „geriausio pavyzdžio galią“ – skatinti žinių mainus, viešą vertinimą, policijos tobulinimą ir tęsines iniciatyvas. Laimėtojai dažnai gauna papildomų galimybių – kvietimus į ES finansuojamus projektus, konferencijas, kitas premijas, o kai kurie galiausiai patenka į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą. Kasmet įteikiama iki 30 apdovanojimų penkiose pagrindinėse kategorijose. Iš visų apdovanojimų, iki 5 projektų gali laimėti Didįjį prizą („Grand Prix“), kartu gaudami po 10 000 eurų. Taip pat vyksta viešas

balsavimas, kurio metu vienam projektui skiriamas Publikos prizas („Public Choice Award“) – jis taip pat vertas 10 000 eurų.

Istorija, apimtys ir poveikis

Konkurso ištakos siekia 1978 m., o nuo 2002 m. jis veikia su ES partneryste. Per 23 metų – nuo 2002 iki 2025 m. – gautos 4198 paraiškos iš 47 šalių, apdovanoti 674 projektai, iš jų 135 „Grand Prix“ prizais. Iš visų daugiausia apdovanojimų laimėjo Ispanija (86), JK (73) ir Italija (62).

Laimėtojai gauna ne tik diplomą, bet ir bronzinę atminimo plokštę, simbolizuojančią jų paveldo vertę. Ją rekomenduojama pakabinti ties pačiu objektu.

2025 m. laimėtojas:

Šv. Mauricijaus bažnyčios bokšto stogas

Spalvingo, polichrominėmis čerpėmis dengto viduramžių Šv. Mauricijaus bažnyčios stogo Spitz an der Donau miestelyje restauravimas išsaugojo vienintelį tokio tipo vėlyvųjų viduramžių stogą visoje Austrijoje. Derinant tradicinius amatus su pažangiais tyrimais ir atidžiai suplanuotomis konservavimo metodikomis, projektas ne tik atgaivino vertingą kultūros paveldą, bet ir sustiprino vietos bendruomenės ryšį su savo istorija bei padėjo atgaivinti regiono tapatybę.

Viduramžių Šv. Mauricijaus parapijos bažnyčia, įsikūrusi ant kalvos prie Dunojaus upės, yra ryškus Wachau UNESCO pasaulio paveldo kraštovaizdžio simbolis. Jos spalvingas, polichrominis bokšto stogas yra ne tik vizualiai išpūdingas, bet ir itin reikšmingas istoriškai – ypač po netikėto atradimo, kad šis stogas, ilgai manyta, esantis XIX a. kilmės, iš tikrųjų datuojamas apie 1505 metus. Tai reiškia, kad tai yra vienintelis visiškai išlikęs tokio tipo vėlyvųjų viduramžių stogas Austrijoje. Po didelės audros 2020 m. buvo pradėtas išsamus restauravimo

nus tyrimus su tradicinėmis konservavimo technikomis. Buvo taikomi tokie metodai kaip deformacijų tikslus matavimas, fotogrametrija, dendrochronologija, architektūrinė analizė, mineraloginiai tyrimai ir archyvinė šaltinių analizė. Tyrimai atskleidė neįkainojamą išvalgų apie originalius statybos metodus ir simboliką – pavyzdžiui, gėlių pievų motyvą, simbolizuojantį dangaus karalystę, ir imperatoriaus Maksimilijono I herbo atvaizdą. Buvo sudaryta išsami čerpių knyga, dokumentuojanti visų 8 000 čerpių būklę ir vietą – tai padėjo užtikrinti žinių perdavimą ateities kartoms.

Restauravimas buvo grindžiamas minimalios intervencijos principu – 80 proc. originalių čerpių buvo išsaugota vietoje. Maždaug 2 000 pakaitinių čerpių buvo pagamintos naudojant autentiškus viduramžių metodus, kad kiek įmanoma tiksliau atitiktų originalus. Modernios,

Sugriautas Hinterhaus. Von C.Stadler/Bwag (talk / email) - Eigenes Werk, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=153883924>

projektas šiam pažeidžiamam kultūros paveldui apsaugoti.

Austrijos federalinės paminklų apsaugos tarnybos vadovaujama tarpdisciplininė komanda įgyvendino kruopščiai suplanuotą daugiapakopį procesą, kuris apjungė pažangius mokslinius tyrimus su tradicinėmis konservavimo technikomis. Buvo taikomi tokie metodai kaip deformacijų tikslus matavimas, fotogrametrija, dendrochronologija, architektūrinė analizė, mineraloginiai tyrimai ir archyvinė šaltinių analizė. Tyrimai atskleidė neįkainojamą išvalgų apie originalius statybos metodus ir simboliką – pavyzdžiui, gėlių pievų motyvą, simbolizuojantį dangaus karalystę, ir imperatoriaus Maksimilijono I herbo atvaizdą. Buvo sudaryta išsami čerpių knyga, dokumentuojanti visų 8 000 čerpių būklę ir vietą – tai padėjo užtikrinti žinių perdavimą ateities kartoms.

nematomos ventiliacijos sistemos buvo subtiliai integruotos, kad pailgintų konstrukcijos tarnavimo laiką, kartu išsaugant pastato istorinį autentiškumą.

Projekto finansavimas

Pagrindiniai finansavimo

partneriai: Austrijos federalinė paminklų apsaugos tarnyba, Austrijos federalinė būsto, meno, kultūros, žiniasklaidos ir sporto ministerija, Žemutinės Austrijos žemės vyriausybė, Šv. Peltramo vyskupija (St. Pölten), Spitz parapija, Spitz turgavietės bendruomenė, vietos asociacijos ir privatus rėmėjai.

Bendruomenės įsitraukimas

Savanoriai atliko svarbų vaidmenį: valė čerpes, organizavo renginius, rinko lėšas per iniciatyvas, tokias kaip „plytų aukojimo“ kampanija. Viešojo įsitraukimo veiklos – simpoziumai, ekskursijos, edukacinės programos – sustiprino vietos pasididžiavimą ir didino kultūrinių vertybių suvokimą. Taip pat daug dėmesio skirta prieinamumui ir pasiekimui netradicinėms auditorijoms.

Pavyzdys paveldosaugai

Šis restauravimo projektas yra puikus paveldo išsaugojimo modelis, parodantis, kaip tarpdisciplininės žinios ir meistrytė gali susijungti su bendruomenės įsitraukimu. Be to, kad buvo išsaugota architektūrinė istorija, projektas dar labiau sustiprino bažnyčios, kaip tapatybės centro ir tvaraus turizmo objekto UNESCO pasaulio paveldo regione, vaidmenį.

„Šis projektas yra puikus profesinės patirties ir vietos bendruomenės įsitraukimo derinys. Restauravimas atliktas laikantis aukštų techninių standartų, aktyviai įtraukiant vietos gyventojus – tai sukūrė įtraukiantį ir paveldo išsaugojimo grįstą procesą“, – komentavo apdovanojimų žiūri.

„Stogo čerpių restauravimas buvo pagrįstas kruopščiais tyrimais ir dokumentacija, laikant jas menine pastato dalimi,“ – pridūrė žiūri.

Daugiau informacijos: <https://www.europeanheritageawards.eu/winners/tower-roof-of-the-church-of-st-mauritius/>

Leidėjas: Linale s.r.o, redaktorė Lineta Žalaitė, www.europospulsas.lt, info@europospulsas.lt, išsina kas savaitę.

Už visą turinį „Europos pulse“ atsakingi tik autoriai ir jų nuomonės nebūtinai atspindi Europos Sąjungos poziciją. Europos Sąjunga negali būti už jas atsakinga.